

Llythyr Caru at Ddolwyddelan

Fe wnes i ddarganfod Dolwyddelan am y tro cyntaf trwy ddamwain - neu efallai drwy dynged. Un prynhawn ym mis Mehefin 2024, pan oedd sŵn a thaclusrwydd Ascot o'r diwedd wedi gwisgo'n denau, fe wnaethom ddianc i'r gogledd i chwilio am fynyddoedd, heddwch ac efallai cacen gri fach dda. Fe wnaethom ni barcio y tu allan i fwthyn bach carreg sy'n swatio o dan lethrau Moel Siabod - y math o le oedd yn edrych fel petai wedi bod yn aros canrifoedd i rywun syrthio mewn cariad ag o. Roedd yr afon yn sibwrdd gerllaw, y bryniau yn disgleirio mewn golau meddal ac fe droais at Jason a dweud, "Os daw hwn ar y farchnad un diwrnod, byddwn ni'n ei brynu."

Ychydig fisoedd yn ddiweddarach, roedd ar y farchnad.

Dyna pryd y daeth rhamant i gwrdd â realiti. Doedd y diwrnod mawr o symud ddim yn fawreddog o gwbl, ond yn debycach i "ddau ddyn a fan - mewn strach." Un fan fach. Tymheredd o 32 gradd. Dau gan filltir rhwng Ascot a'n bywyd newydd. Fe wnaethom ni bum taith gron mewn dau ddiwrnod, gan lwytho a dadlwytho bocsys nes ein bod yn edrych fel paten ni wedi goroesi digwyddiad dygnwch na fyddai unrhyw un fyth yn cofrestru ar ei gyfer. Pan wnaethon ni gario'r bocs olaf o'r fan at ochr y ffordd y tu allan i'n bwthyn newydd - oherwydd wrth gwrs, does dim tramwyfa - roeddem ni'n sefyll yno, yn chwys diferu, yn gwenu ac yn gwybod ein bod ni wedi gwneud y peth iawn.

Roedd gadael Ascot yn golygu gadael ein ffordd o fyw 'gyfleus' y tu ôl: archfarchnadoedd ar agor tan hanner nos, Deliveroo wrth y drws, trenau bob pum munud. Yn gyfnewid, cawsom rywbeth arafach, tawelach a llawer cyfoethocach. Yma, mae'r 'awr brysuraf' yn cynnwys un tractor a dafad sy'n crwydro. Yr unig giw ydy'r un y tu ôl i'r fan bost. Ac mae'r olygfa - y mynyddoedd yn codi ac yn pylu i'r niwl - yn gwneud iawn am bob bwydlen tecawê sydd ar goll.

Roedd ein ffrindiau yn meddwl ein bod wedi colli'r plot. "Rydych chi'n symud i *ble*?" oedd eu hymateb fel petaem ni wedi dweud ein bod ni am symud i'r lleuad. Ond o'r eiliad y mae Dolwyddelan yn mynd o dan eich croen, allwch chi ddim dychmygu bod yn unman arall. Mae hud a lledrith yn y ffordd mae niwl y bore yn cyrlio trwy'r dyffryn, y ffordd y mae clychau'r eglwys yn symud gyda'r gwynt, a sut mae'n ymddangos bod pawb yn eich adnabod chi - a'ch busnes - o fewn tua 48 awr.

Fe wnawn ni gyfaddef, roeddem ni'n nerfus. Wrth symud o faestrefi caboledig Ascot i bentref bach Cymreig fel cwpl o'r un rhyw, roeddem ni'n meddwl tybed sut y byddai pobl yn ein derbyn? A fyddwn ni'n ffitio i mewn? A fyddwn ni'n teimlo'n gartrefol? Ond toddodd y pryderon hynny yn gyflymach nag eira ar do llechi. Roedd y croeso yn gynnes, yn un go iawn ac yn ogoneddus o ddiymhongar. Mae pobl yn codi llaw yn eu ceir, galw